

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

12.7.10 = 4.9 out

~~WARTOŚĆ~~

Egz. Nr.....1

ppłk dypl. Jerzy GAJEWSKI

**Temat: WŁAŚCIWOŚCI LOTNICZEGO ZABEZPIECZENIA
DZIAŁAŃ WOJSK LĄDOWYCH W WARUNKACH
SZCZEGÓLNYCH
(Skrypt wykładu)**

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
AGP
28397

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

13.4.10 = 4.9 out.

~~WYKŁAD~~

Egz. Nr.....1

ppłk dypl. Jerzy GAJEWSKI

**Temat: WŁAŚCIWOŚCI LOTNICZEGO ZABEZPIECZENIA
DZIAŁAŃ WOJSK LĄDOWYCH W WARUNKACH
SZCZEGÓLNYCH
(Skrypt wykładu)**

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
28397

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Swierczewskiego

FAKULTET WOJSK LOTNICZYCH
KATEDRA TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Przed. prot. 12357. *P*

" ZATWIERDZAM "
SZEFE KATEDRY
TAKTYKI WOJSK LOTNICZYCH

Egz.nr...1

plk dypl. Eugeniusz BEJGIER

ppłk dypl. Jerzy GAJEWSKI

" Właściwości lotniczego zabezpieczenia działań wojsk
lądowych w warunkach szczególnych".

/Skrypt wykładu/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU
GENERALNEGO
im. gen. broni K. Swierczewskiego
Nr. 28397

REMBERTÓW

CZERWIEC

1961r.

Wstęp /niektóre aspekty prowadzenia działań wojennych w warunkach szczególnych i wynikająca z nich rola lotnictwa, zabezpieczającego te działania/.

I. Właściwości lotniczego zabezpieczenia działań bojowych wojsk w terenie górzysto-lesistym.

1. Krótka charakterystyka terenu górzystego i górzysto-lesistego i jego wpływ na działania bojowe wojsk.

2. Właściwości działań bojowych lotnictwa w terenie górzysto-lesistym

- osłona wojsk przez lotnictwo myśliwskie;
- wsparcie działań wojsk lądowych;
- rozpoznanie lotnicze.

3. Specyfika organizacji działań bojowych lotnictwa w terenie górzysto-lesistym /dowodzenie, współdziałanie/.

II. Właściwości lotniczego zabezpieczenia działań wojsk w walce o duże miasta.

1. Charakterystyka dużych miast jako obiektów ewentualnych działań wojennych i specyfika działań wojsk lądowych w walce o duże miasta.

2. Właściwości działań bojowych lotnictwa w walce o duże miasta.

a/ lotnicze zabezpieczenie działań wojsk podczas zdobywania dużego miasta.

b/ lotnicze zabezpieczenie działań wojsk podczas obrony dużego miasta.

3. Specyfika organizacji działań bojowych lotnictwa w walce o duże miasta.

Zakończenie.

W s t ę p

/Niektóre aspekty prowadzenia działań wojennych w warunkach współczesnych i wynikające z nich rola lotnictwa, zabezpieczającego te działania/.

Analiza działań bojowych wojsk na wszystkich frontach II wojny światowej wskazuje, że działania te były prowadzone w najróżnorodniejszych warunkach terenowych i klimatycznych, na lądzie, na wodzie i pod wodą na terenach gęsto i słabo zaludnionych, równinnych i górzystych, na pustyniach i w lasach, w dzień i w nocy. Należy przypuszczać, że w wypadku wybuchu III wojny światowej, może ona objąć swym zasięgiem wszystkie kontynenty kuli ziemskiej i toczyć się wszędzie bez względu na położenie geograficzne, warunki terenowe, klimatyczne, porę roku czy doby. Będzie to tym bardziej możliwe ponieważ współczesny rozwój techniki wojennej i sprzętu pomocniczego stwarza jeszcze większe możliwości działań wojsk w specyficznych, szczególnych warunkach, daleko odbiegających od najoczęściej przyjmowanych podczas wszelkich zajęć i ćwiczeń.

Specyfika działań wojsk w warunkach szczególnych w zasadniczy sposób rzutuje na organizację i prowadzenie działań bojowych przez lotnictwo zabezpieczające te wojska. Istnieje zatem konieczność dokładnego przeanalizowania tych zagadnień i określenia roli, zadań, możliwości i sposobów użycia poszczególnych rodzajów lotnictwa w omawianych warunkach.

Niniejszy skrypt ogranicza się do omówienia właściwości wykorzystania lotnictwa podczas działań wojsk w terenie górzysto-lesistym oraz w walce o duże miasta, ponieważ w ewentualnej przyszłej wojnie niejednokrotnie będziemy mieli do czynienia z działaniami wojsk w warunkach szczególnych tego właśnie rodzaju.

Nie ulega wątpliwości, że w obu tych wypadkach lotnictwo będzie odgrywać bardzo poważną rolę /w wyżej wymienionych warunkach nie zawsze będzie istniała możliwość niezbędnego zabezpieczenia wojsk przy pomocy broni raketowej, a nawet artylerii / i wykorzystanie lotnictwa tak w terenie górzysto-lesistym jak i w toku walk o duże miasta będzie miało cały szereg specyficznych właściwości w odróżnieniu od warunków normalnych.

I. Właściwości lotniczego zabezpieczenia działań bojowych wojsk w terenie górzysto-lesistym.

1. Krótka charakterystyka terenu górzystego i górzysto-lesistego i jego wpływ na działania bojowe wojsk.

Poszczególne tereny górzysto-lesiste rozpatrywane oddzielnie z punktu widzenia ich właściwości fizyczno-geograficznych posiadają swoisty charakter i niejednokrotnie znacznie różnią się między sobą kształtowaniem terenu, wielkością wzлесień, stopniem zalesienia, ilością i stanem dróg, czy warunkami klimatycznymi. Niemniej jednak istnieje cały szereg cech wspólnych dla wszystkich terenów górzysto-lesistych. Krótko omówimy najbardziej typowe cechy i ich wpływ na działania bojowe wojsk.

i/ Niewątpliwie jedną z najbardziej wspólnych cech dla wszystkich terenów górzysto-lesistych jest duża ilość stromych wzлесień, grzbietów, przełęczy, przepaści, wąwozów itd. Utrudniają one pełne wykorzystanie sprzętu bojowego, rozdzielają ugrupowania bojowe wojsk, powodują izolowane działania poszczególnych oddziałów i związków taktycznych, utrudniają manewr wojsk i sprzętu, komplikują organizację i realizację dowodzenia i współdziałania. Taki układ terenu powoduje powstawanie licznych pól martwych, co z kolei utrudnia skuteczne prowadzenie ognia artylerii i broni maszynowej. Pomimo utrudnionego manewru istnieją większe możliwości skrytych przesunięć i przemarszów niż w warunkach równinnych, wykonywania niespodziewanych

uderzeń na skrzydła i tyły wojsk przeciwnika tak w natarciu jak i w obronie.

- 2/ Typowe dla każdego terenu górzysto-lesistego są duże i liczne masywy leśne. Z jednej strony ułatwiają one maskowanie wojsk i sprzętu bojowego, z drugiej zaś - utrudniają, a niejednokrotnie uniemożliwiają użycie wojsk pancernych i technicznych środków walki. Masywy leśne stwarzają dogodne warunki do stosowania różnego typu zagród i zawałów, jednocześnie ze względu na łatwość wywoływania pożarów przez przeciwnika mogą być niewygodne tak dla nacierających jak i broniących się wojsk.
- 3/ W terenach górzystych i górzysto-lesistych istnieje stosunkowo niewielka ilość dróg. Są one wąskie i posiadają liczne zakręty i załamania. Mała ilość dróg i niska ich przepustowość przy jednoczesnej trudności poruszania się wojsk i sprzętu poza drogami utrudnia manewr, dowóz zaopatrzenia i ewakuację, a zatem wpływa na zmniejszenie tempa operacji, zmusza do działania na określonych kierunkach, zwiększa niebezpieczeństwo rażenia wojsk w marszu.
- 4/ Tereny górzyste i górzysto-lesiste posiadają na ogół twarde, kamieniste podłoże. Powoduje to poważne trudności w przygotowaniu i rozbudowie umocnień obronnych /transzei, schronów, rowów wszelkiego typu i innych wykopów/ co z kolei zmusza wojska /przede wszystkim w obronie/ do stosowania specjalnych maszyn oraz zwiększa niezbędny czas na przygotowanie pozycji, pasów obronnych, stanowisk ogniowych. W wypadku niedostatecznej ilości czasu na przeprowadzenie niezbędnych prac inżynieryjno-saperskich istnieje większe niebezpieczeństwo rażenia wojsk i sprzętu środkami napadu powietrznego oraz ogniem artylerii.
- 5/ Typowym zjawiskiem dla wszystkich terenów górzystych i górzysto-lesistych jest słaby ich rozwój tak pod względem przemysłowym jak i rolniczym. Powoduje to znacznie mniejszy niż w innych rejonach stan zapasów miejscowych z czym związana jest konieczność posiadania większych zapasów w

wojskach i intensywniejszego ich dowozu i innych rejonów. Powoduje to dużą zależność wojsk działających w terenach górzysto-lesistych od organów zaopatrzenia, od sprawnie działającego transportu.

- 6/ Bardzo istotną cechą wszystkich rejonów górzystych i górzysto-lesistych /pomimo pewnych różnic i właściwości w poszczególnych rejonach/ jest specyficzny klimat, charakteryzujący się dużymi wahaniami temperatur, nagłymi zmianami pogody, silnymi wiatrami, dużymi i gwałtownymi opadami często występującymi mgłami itd. Wszystkie te zjawiska wpływają bardzo ujemnie na odporność i zdolność bojową wojsk, utrudniają prowadzenie rozpoznania, zmniejszają tempo działań. Szczególnie ujemny wpływ na działania bojowe wojsk posiadają obfite opady, które w okresie letnim zamieniają liczne potoki i strumienie górskie w groźne rzeki, natomiast w okresie zimowym zasypują drogi, przełęcze i inne przejścia. Ponadto w okresie wczesnowiosennym i jesiennym częstym zjawiskiem w terenie górzystym są powodzie /w rejonach większych rzek górskich/, które niszczą drogi, mosty i przeprawy. Wszystko to niezmiernie utrudnia manewr wojsk, zabezpieczenie materiałowe i ewakuację.

2. Właściwości działań bojowych^{lotnictwa/} w terenie górzysto-lesistym

Wszystkie wyżej omówione cechy charakterystyczne terenu górzysto-lesistego oraz związana z nimi specyfika działań wojsk lądowych w mniejszym lub większym stopniu warunkują charakter działań wojsk lotniczych, wpływają na kształtowanie właściwości lotniczego zabezpieczenia działań bojowych wojsk lądowych tak w natarciu jak i w obronie.

Przed przystąpieniem do omówienia podstawowych zadań zabezpieczenia działań bojowych wojsk lądowych /osłona, wsparcie, rozpoznanie/ należy kilka zdań poświęcić ogólnym właściwościom występującym we wszystkich rodzajach lotnictwa i przy wykonywaniu jakiegokolwiek zadania. Są to: po pierwsze właściwości związane

ze specyficznymi warunkami klimatycznymi, po drugie z problemami zabezpieczenia lotniskowego, po trzecie z zagadnieniami zaopatrzenia materiałowo-technicznego.

1/ Pomimo doskonałej współczesnej aparatury zabezpieczającej działania samolotów w nocy i w trudnych warunkach meteorologicznych, takie zjawiska jak gwałtowne wiatry, silne prądy pionowe czy ulewne deszcze w dużym stopniu utrudniają działania bojowe lotnictwa, zwiększają wysiłek personelu latającego, stwarzają dodatkowe wymagania odnośnie wykszolenia załóg. Nie ulega wątpliwości, że w wyżej wymienionych warunkach atmosferycznych rezultaty działań wszystkich rodzajów lotnictwa będą zaniżone, a w niektórych wypadkach /np. podczas mgły która jest dość częstym zjawiskiem w terenie górzystym/ działalność lotnictwa, zabezpieczającego wojska lądowe jest, praktycznie biorąc niemożliwa. Utrudniona praca personelu latającego w omawianych warunkach atmosferycznych wpływa na zmniejszenie intensywności wylotów bojowych oraz pogarsza jakość wykonania poszczególnych zadań.

2/ W terenie górzysto-lesistym ze względu na ograniczoną ilość lotnisk i ograniczone możliwości budownictwa nowych lotnisk dość ostro występuje problem zabezpieczenia lotniskowego. Dotyczy to przede wszystkim lotnictwa myśliwskiego i myśliwsko-szturmowego. Niejednokrotnie zachodzi konieczność grupowania większej ilości samolotów na jednym lotnisku co oprócz trudności w pracy i działaniach z danego lotniska stwarza dodatkowo poważne zagrożenie ze strony lotnictwa i innych środków napadu powietrznego npla.

Ponadto należy liczyć się z możliwością rozmieszczenia poszczególnych rodzajów lotnictwa w odległościach od linii frontu nie zawsze właściwych i wskazanych dla danego rodzaju lotnictwa, ponieważ ograniczona ilość istniejących lotnisk czy też odpowiednich terenów pod budowę lotnisk zmusza do podporządkowania wymogów taktycznych realnym możliwościom terenowym.

3/ W poprzednich rozdziałach wspomniano o trudnościach zaopatrzenia materiałowo-technicznego wojsk lądowych ze względu na stosunkowo słabo rozwiniętą ilość dróg, ich jakość oraz możliwości rażenia transportów na drogach.

W równym stopniu, a może nawet i w większym dotyczy to zaopatrzenia jednostek lotniczych na lotniskach.

Współczesne samoloty wymagają olbrzymich ilości paliwa /niewspółmiernie więcej niż w czasie II wojny światowej/, amunicji, bomb oraz sprzętu pomocniczego. Nie dostarczenie na czas potrzebnych materiałów paraliżuje działalność lotnictwa i nie tylko uniemożliwia skuteczne zabezpieczenie działań wojsk lądowych, ale może unieruchomić samoloty na lotniskach, dzięki czemu staną się one łatwym łupem dla lotnictwa npla. Tak więc zrozumiałym jest jak olbrzymią rolę odgrywa sprawnie działający transport i jak wszelkie niedociągnięcia w pracy transportu naziemnego ujemnie odbijają się na działalności bojowej lotnictwa.

Rozpatrzmy teraz kolejno specyfikę użycia lotnictwa podczas wykonywania poszczególnych zadań zabezpieczenia działań bojowych wojsk lądowych.

Osłona wojsk przez lotnictwo myśliwskie.

Organizacja i realizacja osłony wojsk tak w natarciu jak i w obronie napotyka na poważne trudności: po pierwsze ze względu na duże różnice wzniesień, co w połączeniu z często występującą złą widocznością poważnie ogranicza manewr samolotów oraz po drugie w związku z ograniczonymi możliwościami systemu radiolokacyjnego, utrudniającymi, a niejednokrotnie uniemożliwiającymi wykrycie we właściwym czasie środków napadu powietrznego npla.

Pierwsza trudność zmusza lotnictwo myśliwskie do działań na dużych wysokościach, co nie zawsze daje pożądane rezultaty. Należy poważnie liczyć się z nalotami samolotów myśliwsko-bombowych na małych wysokościach, a

zatem i przeciwdziałania na tychże wysokościach, co oprócz wspomnianych trudności manewrowych zmniejsza czasokres przebywania naszych samolotów nad osłanianym obiektem. Przy niejednokrotnie dużych odległościach od własnych lotnisk /szczególnie w operacji zaczepnej/ stwarza to dodatkowe utrudnienia.

Zmniejszony zasięg wykrywania stacji radiolokacyjnych w terenie górzysto-lesistym wpływa decydująco na sposoby użycia myśliwców osłony.

W tym wypadku znacznie większego znaczenia niż w warunkach normalnych nabierają działania z położenia dyżurowania w powietrzu, ponieważ prawdopodobieństwo przechwycenia we właściwym czasie i na właściwej rubieży samolotów npla z położenia dyżurowania na ziemi jest dość znikome, a niejednokrotnie w stosunku do lotnictwa myśliwsko-bombowego npla praktycznie równa się zeru.

Celowość, a czasem nawet konieczność stosowania dyżurowania myśliwców osłony na małych wysokościach przy jednocześnie istniejących warunkach zmuszających LM do działań na dużych wysokościach - są to problemy nie zawsze możliwe do rozwiązania w sposób najbardziej korzystny dla osłony wojsk.

W związku z wyżej omówionymi przyczynami należy pamiętać, że działania wojsk w terenie górzysto-lesistym /szczególnie w natarciu/ nie zawsze będą posiadały wymaganą skuteczną osłonę LM.

Omawiając specyfikę osłony wojsk w terenie górzysto-lesistym należy jeszcze wspomnieć, że oprócz wszystkich typowych zadań i obiektów osłony dochodzi jako bardzo istotna i ważna osłona odkrytych skrzydeł oraz wszelkich transportów i przepraw, które mogą być szczególnie narażone na działania lotnictwa npla, a także mostów, wiaduktów i innych urządzeń na najbardziej ruchliwych, arteriach /trasach/ górskich.

Zniszczenie tych ostatnich może sparaliżować ruch wojsk i odciąć dopływ odwodów i wszelkiego zaopatrzenia do linii frontu.

Wsparcie wojsk lądowych przez lotnictwo.

Wsparcie lotnicze w szerokim pojęciu obejmuje zagadnienia dotyczące użycia tak lotnictwa bombowego jak i myśliwsko-szturmowego w ramach zabezpieczenia działań bojowych wojsk lądowych.

W związku z tym zostanie kolejno omówiona specyfika działań bojowych obu tych rodzajów lotnictwa, wspierającego wojska lądowe w terenie górzysto-lesistym.

Działania bojowe LB w terenie górzysto-lesistym są bardziej skomplikowane niż w warunkach normalnych. Składa się na to szereg przyczyn.

Przede wszystkim ze względu na ukształtowanie terenu znacznie utrudnione jest odszukanie celu i wyjście na wyznaczony obiekt. Ponadto zmniejszona jest skuteczność rażenia klasycznymi środkami /bombami burzącymi i burząco-odłamkowymi/ co przy jednoczesnej zmniejszonej celności rażenia spowodowanej warunkami atmosferycznymi daje znacznie gorsze rezultaty niż w warunkach normalnych. Powoduje to z kolei konieczność zwiększenia ilości sił i środków LB wyznaczonych do zniszczenia lub obezwładnienia określonego obiektu.

Oprócz tego nie małą rolę odgrywa tu również wysokość bombardowania, która ze względu na warunki bezpieczeństwa uzależniona jest od wysokości najwyższych wzniesień danego terenu. A zatem bombardowanie przeprowadzane jest z wysokości dużych, lub w najlepszym wypadku średnich i nie zawsze stosowana wysokość działań bombowców w konkretnej sytuacji zgodna jest z wysokością gwarantującą najlepsze rezultaty bombardowania.

Podczas działań w terenie górzystym bardzo opłacalne jest stosowanie środków chemicznych, których efekt rażenia ze względu na zwiększoną długotrwałość jest lepszy niż w warunkach normalnych.

W terenie górzysto-lesistym stosowanie bomb atomowych jest w zasadzie bardziej ograniczone niż w warunkach

normalnych, szczególnie w działaniach zaocepnych ze względu na niebezpieczeństwo zatarasowania własnym wojskom nielicznych dogodnych przejść, traktów komunikacyjnych i kierunków.

Należy zaznaczyć, że teren górzysto-lesisty z jednej strony zwiększa skuteczność rażenia bomb atomowych poprzez powstawanie wszelkiego typu lawin /śnieżnych i skalnych/, z drugiej zaś strony ogranicza efekt fali uderzeniowej. Powoduje to konieczność właściwego doboru obiektów działań środkami atomowymi.

Zadania i obiekty LB są w zasadzie takie same jak w warunkach normalnych. Trzeba jednak podkreślić, że jednym z bardziej opłacalnych celów dla LB w terenie górzysto-lesistym są lotniska npla ze względu na niewielką ich ilość, łatwość wykrycia, duże skupienie na nich samolotów oraz trudność budowy nowych lotnisk.

Rola i znaczenie lotniczego wsparcia działań bojowych wojsk lądowych w terenie górzysto-lesistym przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe są znacznie większe niż w warunkach normalnych ze względu na ograniczone możliwości środków ogniowych, znajdujących się w dyspozycji tych wojsk. W warunkach terenu górzysto-lesistego cały szereg obiektów na terytorium npla może okazać się niemożliwym lub bardzo trudnym do zniszczenia /obezwładnienia/ przez artylerię polową czy wojska pancerne /przegrody terenowe, duże różnice wzniesień, teren trudnościstępny, gęste masywy leśne itd/. A zatem bardzo często jedynym środkiem skutecznego rażenia niektórych obiektów będzie wyłącznie lotnictwo myśliwsko-szturmowe.

Jednocześnie przy zwiększonej roli LMSz działania jego napotykają na poważne trudności, co z kolei stwarza określone wymagania odnośnie organizacji tych działań, przygotowania personelu latającego, taktyki użycia itd.

Specyfika wsparcia wojsk lądowych na polu walki /działania na punktowe i ruchome obiekty, oddziaływanie na npla w niewielkich odległościach od własnych wojsk itd/ wymaga wykonywania lotów przez LMSz na małych, rzadziej średnich wysokościach, niejednokrotnie poniżej najwyższych wzniesień terenu. Przy charakterystycznych dla tych obszarów warunkach atmosferycznych stwarza to w sumie olbrzymie trudności w wykonywaniu określonych zadań.

Ze względu na ukształtowanie terenu, działania bojowe mogą być wykonywane wyłącznie małymi grupami i na zmniejszonych prędkościach. Przy działaniach z małych wysokości szczególnie ograniczony jest manewr w płaszczyźnie poziomej. Bardzo często poważnie ograniczone są możliwości w wyborze kierunku nalotu /działania w wąwozach, dolinach, przełęczach itd/, co ułatwia nplowi organizowanie silnej i skutecznej obrony przeciwlotniczej.

Biorąc pod uwagę trudności w wykonywaniu zadań w takich warunkach wymaga się od personelu latającego wysokich kwalifikacji, określonej rutyny w działaniach oraz bardzo dobrego przygotowania naziemnego. Bez dokładnego studiowania /na mapach, makietach, stołach plastycznych/ i dokładnej znajomości rejonu działań ~~oraz~~ ^{przez} wszystkie załogi LMSz nie do pomyślenia jest efektywne wsparcie własnych wojsk przez ten rodzaj lotnictwa w terenie górzysto-lesistym.

Należy zaznaczyć, że teren górzysto-lesisty przy wszystkich ujemnych stronach posiada tę zaletę, że sprzyja uzyskaniu zaskoczenia taktycznego przez wykonujące zadania grupy LMSz.

Podczas działań zaczepnych w związku z poważnymi trudnościami zabezpieczenia lotniskowego LMSz może mieć znacznie ograniczony zasięg, a zatem w toku operacji zaczepnej w miarę postępowania w głąb terytorium npla należy liczyć przede wszystkim na wykorzystanie LMSz, na obiekty rozmieszczone w strefie taktycznej.

Ponadto ze względu na warunki terenowe sprzyjające bardziej działaniom obronnym i związane z tym mniejsze tempo natarcia zwiększa się wysiłek i natężenie działań LMSz.

Jednym z poważnych i odpowiedzialnych zadań LMSz w natarciu będzie odpieranie częstych, gwałtownych i niejednokrotnie nieoczekiwanych kontrataków npla.

Ponadto do specyficznych zadań LMSz w terenie górzysto-lesistym prócz typowych zadań wsparcia będzie należało niszczenie dróg i innych nielicznych arterii komunikacyjnych oraz znajdujących się na nich kolumn wojsk i sprzętu celem zablokowania przewozów i uniemożliwienia manewru odwodów.

Podczas działań bojowych w terenie górzysto-lesistym częstym zjawiskiem będą taktyczne desanty powietrzne /dla uchwycenia dogodnych przejść, zabezpieczenia ważnych arterii komunikacyjnych, przepraw, zdobycia oddzielnych wzniesień, przełęczy itp/. W związku z tym poważnym zadaniem LMSz będzie w natarciu - wsparcie działań własnych desantów, w obronie zwalczanie desantów npla. Oczywiście zadania te wykonywane będą także i w normalnych warunkach terenowych, jednak nie będą występowały tak często i nie będą miały tak istotnego wpływu na przebieg działań bojowych.

Na zakończenie omawianych zadań wsparcia przez LMSz należy jeszcze podkreślić, że ze względu na dużą ilość masywów leśnych, szczególnie szerokie zastosowanie będą miały środki zapalające, z tym zastrzeżeniem, aby ich użycie nie skomplikowało działalności własnych wojsk.

Rozpoznanie lotnicze

Rozpoznanie lotnicze jest bardzo ważnym elementem lotniczego zabezpieczenia działań bojowych wojsk lądowych w terenie górzysto-lesistym. Ukształtowanie terenu umożliwia nplowi przeprowadzenie skrytego manewrowania siłami i środkami, dokonywania niespodziewanych uderzeń w nieprzewidzianym czasie i miejscu. Wszystko to powoduje konieczność prowadzenia intensywnego rozpoznania lotniczego i stałego

informowania z powietrza o wszelkich zmianach na polu walki. Należy jednak pamiętać, że sama realizacja rozpoznania w terenie górzysto-lesistym jest znacznie trudniejsza niż w warunkach nizinnych.

Przede wszystkim bardzo utrudniona jest obserwacja wzrokowa nie tylko w związku z omawianymi wcześniej warunkami atmosferycznymi lecz także ze względu na stosunkowo dużą łatwość maskowania wojsk i sprzętu npla w takim terenie.

Podczas prowadzenia rozpoznania niektórych obiektów /szczególnie obserwacja pola walki/ konieczne jest stosowanie wysokości niejednokrotnie niższych od najwyższych wzniesień danego terenu co stwarza dodatkowe niebezpieczeństwo i trudności. Szczególne trudności wynikają podczas rozpoznania fotograficznego, przy którym wymagane jest utrzymanie określonych reżimów lotów. Ponadto ze względu na różną z zasady skalę zdjęć /lot przeprowadzany jest na jednej wysokości, natomiast różnica wysokości fotografowanego terenu na trasie może być bardzo duża/ bardzo trudne i skomplikowane jest ich montowanie i obróbka. Mówiąc o fotografowaniu należy zaznaczyć, że duże znaczenie w górach posiada fotografowanie skośne, szczególnie obiektów rozmieszczonych na zboczach górskich.

Oprócz typowych zadań rozpoznania bardzo istotnym zadaniem w terenie górzysto-lesistym jest dokładna obserwacja odkrytych skrzydeł wojsk własnych i działań wojsk npla na skrzydłach i stykach oraz dróg i wszelkich arterii komunikacyjnych.

Prowadząc rozpoznanie dużych masywów leśnych należy fotografować i obserwować przede wszystkim drogi, przesieki, brzozy lasu i główne w godzinach południowych /najkrótszy dzień/.

Ponadto samoloty rozpoznawcze wykorzystywane są szeroko do prowadzenia rozpoznania pogody oraz wykrywania samolotów npla /ze względu na małe możliwości

naziemnych środków wykrywania/ w związku z czym wysłane są na kierunku najbardziej prawdopodobnych nalotów lotnictwa npla.

3. Specyfika organizacji działań bojowych lotnictwa w terenie górzysto-lesistym.

Organizacja lotniczego zabezpieczenia działań bojowych wojsk w terenie górzysto-lesistym napotyka na duże trudności. Wynikają one z charakteru działań wojsk lądowych, komplikującego dowodzenie lotnictwem i organizację współdziałania, z trudności zabezpieczenia lotniskowego, nie zawsze pozwalających na ciągłe i skuteczne wsparcie IMSz oraz z trudności materiałowo-technicznego zaopatrzenia.

Bardziej szczegółowo zostaną omówione zagadnienia dowodzenia i współdziałania. Zasady dowodzenia i współdziałania pozostają oczywiście niezmiennie, niemniej istnieją pewne specyficzne właściwości, które należy podkreślić. Jak już wspomniano ukształtowanie terenu górzystego wpływa bardzo niekorzystnie na możliwości radiotechnicznego zabezpieczenia działań lotnictwa i przede wszystkim lotnictwa osłony. W związku z tym, celem usprawnienia dowodzenia tym lotnictwem konieczne jest stosowanie większej ilości środków radiolokacyjnych oraz odpowiednie rozmieszczenie ich w terenie w zależności od konkretnej rzeźby tego terenu.

W terenie górzysto-lesistym poszczególne związki taktyczne pomimo jednego wspólnego planu organizacji posiadają jednak znacznie większą samodzielność i niejednokrotnie prowadzą odizolowane od innych wojsk działania na oddzielnych kierunkach.

W związku z tym i działalność lotnictwa związana jest z najważniejszymi kierunkami działań wojsk lądowych, a zatem wymagana jest większa elastyczność w dowodzeniu. Znacznie większa rola nie w warunkach normalnych przypadków PNN-om i WPNN-om działającym na poszczególnych kierunkach i współdziałającym z poszczególnymi związkami taktycznymi, a nawet oddziałami wojsk lądowych.

Poszczególne związki taktyczne czy grupy wojsk działające na oddzielnych, odizolowanych kierunkach mogą mieć niekiedy wydzielony oddzielny limit lotów LMSz na wsparcie. W takim wypadku byłoby wskazanym aby dowódcy PNN-ów mieli bezpośrednią łączność z pułkami lotnictwa wspierającego oraz prawo wywoływania samolotów z pola walki w ramach limitu wydzielonego wspierającym związkom. Nie wyklucza to oczywiście możliwości dysponowania przez dowódcę SWL całym limitem armijnym na jednym kierunku, gdy zachodzi tego potrzeba zgodnie z decyzją dowódcy armii.

Zagadnienia współdziałania lotnictwa wsparcia z poszczególnymi grupami wojsk lądowych muszą być drobiazgowo rozpracowane i uzgodnione we wszystkich szczegółach.

W terenie górzysto-lesistym w związku z dużymi różnicami wzniesień mogą zaistnieć poważne zakłócenia w łączności naziemnej pomiędzy PNN-ami, a SWL-em lub sztabami oddziałów lotniczych. W związku z tym mogą być stosowane radiostacje pośrednie, rozmieszczone na oddzielnych większych wzniesieniach lub na zboczach gór, w sposób umożliwiający wykorzystanie ich do pracy na różnych kierunkach. Nie daje to jednak pełnej gwarancji utrzymania nieprzerwanej łączności.

W tej sytuacji może okazać się celowym wykorzystanie radiostacji samolotowej jako radiostacji pośredniej.

II. WŁASCIWOSCI LOTNICZEGO ZABEZPIECZENIA DZIAŁAŃ WOJSK W WALCE O DUŻE MIASTA.

1. Charakterystyka dużych miast jako obiektów ewentualnych działań wojennych i specyfika działań wojsk lądowych w walce o duże miasta.

Z doświadczeń ubiegłej wojny wiadomo, że duże miasta odgrywały bardzo poważną rolę w całokształcie działań wojennych. Znany cały szereg przykładów uporczywych, długotrwałych walk i operacji prowadzonych z olbrzymim nakładem sił i środków o poszczególne duże miasta jak WARSZAWA,

SEWASTOPOL, STALINGRAD, LENINGRAD, KROLEWIEC, WROCZAW, BUDAPESZT czy BERLIN. W chwili obecnej nie ma powodów do przypuszczeń, że w ewentualnej przyszłej wojnie znaczenie dużych miast w działaniach wojennych zmaleje, w związku z czym w zależności od charakteru prowadzonych operacji należy liczyć się z koniecznością zdobycia lub obrony poszczególnych miast, a zatem i z szerokim udziałem lotnictwa w tych działaniach. W pewnych określonych warunkach sytuacji prowadzenie operacji o zdobycie lub utrzymanie jakiegoś miasta może okazać się niecelowe a nawet wręcz szkodliwe /np. w obronie w warunkach całkowitego okrążenia miasta i znacznego odsunięcia frontu zewnętrznego gdy nie istnieje żadna szansa deblokady/. W sumie jednak nie sugerując się takimi sporadycznymi i nietypowymi wypadkami można być pewnym celowości i konieczności takich działań ponieważ wynika ona z całego szeregu przyczyn natury militarnej, ekonomicznej czy politycznej.

- 1/ Niektóre miasta posiadają olbrzymie znaczenie moralno-polityczne /stolice państw/, są siedzibą szeregu urzędów i instytucji państwowych w związku z czym utrata takiego miasta z pewnością odbije się ujemnie na stanie moralnym nie tylko wojsk ale i całego narodu, wpłynie dezorganizująco na życie polityczne danego kraju.
- 2/ Duże miasta są z zasady ośrodkami gospodarczymi i przemysłowymi, stanowią bazę zaopatrzeniową dla walczących wojsk. Utrata miasta na terytorium którego znajduje się cały szereg zakładów przemysłowych /zbrojeniowych, przetwórczych, spożywczych /nie tylko poważnie osłabia broniącego się ale jednocześnie znacznie wzmacnia nacierającego /jeśli oczywiście zakłady nie zostały uprzednio ewakuowane lub zniszczone i jeśli mogą być w krótkim terminie uruchomione/.
- 3/ Duże miasta stanowią węzły komunikacyjne o wielkim znaczeniu dla ruchów wojsk, dowozu sprzętu i zaopatrzenia do linii frontu. Utrzymanie takiego miasta w rękach

obrońcy, a zatem blokowanie najdogodniejszych arterii komunikacyjnych na danym kierunku operacyjnym, czy nawet strategicznym musi się odbić ujemnie na ilości i intensywności wszelkiego typu transportów naziemnych nacierającego na tym kierunku, co z kolei rzutować będzie na tempo jego operacji zaczepnej.

- 4/ Wszelkie duże miasta nadmorskie będące jednocześnie portami i bazami morskimi odgrywają niezwykle ważną rolę w działaniach wojennych ponieważ umożliwiają utrzymanie kontaktu drogą morską z innymi państwami /przede wszystkim własnego obozu oraz państw neutralnych/ a także z zapleczem własnego kraju. Tak więc strategiczne znaczenie takiego miasta polega przede wszystkim na możliwości dostarczania tą drogą z innych państw uzbrojenia, artykułów żywnościowych oraz niezbędnych surowców do produkcji wojennej, operacyjne - na umożliwieniu przerzutu do danego rejonu wojsk i wszelkiego zaopatrzenia, oraz w wypadkach konieczności - ewakuacji siły żywej, sprzętu i wszelkiego dobytku.
- 5/ Duże miasta znajdujące się w konkretnej sytuacji bojowej na skrzydłach ugrupowań zaczepnych wojsk nieprzyjaciela stanowią zawsze poważne zagrożenie operacyjne czy nawet strategiczne /LENINGRAD, SEWASTOPOL/ w związku z czym będą z jednej strony uporczywie bronione, z drugiej nacierający będzie starał się za wszelką cenę usunąć tę przeszkodę, krępującą jego działania i znacznie hamującą jego operację zaczepną.
- 6/ Duże miasta położone nad większymi rzekami, znajdując się w rękach obrońcy są w stanie przez długi czas skutecznie bronić przepraw przez daną rzekę uniemożliwiając jej forsowanie przez nacierającego na danym kierunku operacyjnym.
- 7/ I wreszcie duże miasta razem z mniejszymi miastami, włączone w jeden system obrony mogą stanowić bardzo silne węzły oporu ze względu na niewątpliwie większe możliwości przystosowania terenu miasta do obrony /wykorzystanie

kompleksów budynków, łatwość tworzenia moonych barykad itd/ niż przygotowania tej obrony w terenie odkrytym.

Tak więc jak widać istnieje wystarczająca ilość ważkich przyczyn, dla których w ewentualnej przyszłej wojnie duże miasta mogą być i niewątpliwie będą obiektami walk i całych operacji.

Jakie są charakterystyczne właściwości działań bojowych wojsk lądowych w walce o duże miasto

Przede wszystkim należy zaznaczyć, że dla obu stron tak organizacja jak i samo prowadzenie walki o duże miasto są niezwykle trudne i skomplikowane. Składa się na to cały szereg przyczyn:

- istnieje poważna trudność prowadzenia obserwacji i rozpoznania tak rozmieszczenia sił i środków jak i kierunków głównego ataku nacierającego czy kontrataków o obrony.

W związku z tym sytuacja dla obu stron pełna jest niespodzianek z obustronną możliwością uzyskania zaskoczenia przeciwnika na poszczególnych kierunkach i w poszczególnych rejonach miasta;

- utrudnione jest masowe użycie broni pancernej i artylerii, w związku z czym wzrasta znaczenie broni piechoty i walki z bliska;

- niemożliwością jest utrzymanie jednolitej wyraźnie zarysowanej linii styczności z nieprzyjacielem.

Przedni skraj tworzy zazwyczaj linię łamaną, zmienną i trudną do określenia;

- walka rozpada się na izolowane ogniska. Powoduje to konieczność częściowej decentralizacji dowodzenia i znacznego usamodzielnienia oddziałów i pododdziałów piechoty z przydzieleniem im odpowiednich środków wzmocnienia.

Prócz wyżej wymienionych właściwości, charakterystycznych dla obu walczących stron należy wymienić niektóre cechy szczególne natarcia i obrony.

W natarciu: - opanowanie miasta zazwyczaj będzie poprzeczone przełamaniem całego systemu zewnętrznych pasów obrony:

- niespodziewane zajęcie dużego miasta z marszu jest raczej mało prawdopodobne. Możliwość taka istnieje w tym wypadku, gdyby oddziały wydzielone zdołały przeniknąć do centrum miasta, uchwycić główne obiekty i utrzymać je do podejścia głównych sił;
- w wypadku niepowodzenia ataku z marszu niezbędnym jest okrążenie miasta, a następnie rozcięcia broniących się wojsk i likwidacja oszczędami w poszczególnych kwartałach miasta;
- najbardziej celowym i skutecznym jest równoczesny atak z różnych kierunków zbliżonych w celu rozdrobnienia obrony npla;
- ugrupowanie bojowe wojsk nacierających na miasto powinny być z zasady głęboko urzutowane z wydzieleniem silnych odwodów;
- tempo natarcia w mieście jest znacznie mniejsze niż w terenie otwartym. Przy użyciu broni atomowej istnieje możliwość wyeliminowania wojsk broniących duże miasto, zwiększając tym samym ogólne tempo operacji na danym kierunku, jednak ze względu na olbrzymie zniszczenie jakie musi wywołać użycie tej broni, a co za tym idzie niemożliwości wykorzystania zdobytego miasta jako ewentualnej bazy zaopatrzenia, węzła komunikacyjnego czy ośrodka przemysłowego, zmasowane, niszczące uderzenia broni atomowej będą wykonywane w wyjątkowych, sporadycznych wypadkach.

W obronie:

- duże miasto ze względu na jakość i system zabudowań, kanałów, podziemnych przejść i umocnień stwarza szczególnie sprzyjające warunki obrony;
- poszczególne obiekty, o które prowadzona jest walka są położone blisko siebie, niejednokrotnie z sobą połączone i walka o nie spleta się w nieprzerwany łańcuch walk pododdziałów i oddziałów;

- główny wysiłek obrony skupia się na obronie podejść do miasta, unikając dużych skupień wojsk w centrum. Szeroko wykorzystuje się wszelkie umocnienia podziemne;
- walka obronna rozczłonkowuje się na szereg oddzielnych walk o utrzymanie poszczególnych punktów oporu i węzłów obronnych przygotowanych do prowadzenia walki w okrażeńiu.

2. Właściwości działań bojowych lotnictwa w walce o duże miasta.

Omówione w poprzednim rozdziale warunki i specyfika działań bojowych wojsk lądowych w walce o duże miasta bezpośrednio rzutują na charakter działań bojowych lotnictwa, kształtują właściwości lotniczego zabezpieczenia tych wojsk tak podczas zdobywania jak i obrony dużych miast.

a/ Lotnicze zabezpieczenie działań wojsk podczas zdobywania dużego miasta.

Podczas walki o zdobycie dużego miasta lotnictwo może odegrać szczególnie ważną rolę, ponieważ jest ono w stanie skutecznie uzupełnić a nawet zastąpić działania innych rodzajów wojsk, które nie mogą być tak efektywnie wykorzystane.

Rozpatrzmy pokrótce charakterystyczne właściwości działań poszczególnych rodzajów lotnictwa w zabezpieczeniu natarcia na duże miasto.

LM. Oprócz typowych zadań osłony wojsk i obiektów przed uderzeniami z powietrza oraz zwalozania LR npla jednym z podstawowych zadań LM będzie nie dopuszczenie do udzielenia miastu jakiegokolwiek pomocy z zewnątrz drogą powietrzną. A zatem LM będzie blokować terytorium miasta przed zrzutami uzbrojenia, żywności i jakiegokolwiek innego zaopatrzenia oraz dowozem wojsk lub ewakuacją transportem powietrznym. W związku z tego typu zadaniami LM powinno być przygotowane do działań na małych i średnich wysokościach oraz do zwalozania celów powietrznych o małych prędkościach.

LMSz.

- 1/ W związku z ograniczonymi możliwościami wykorzystania w natarciu na miasto artylerii polowej oraz broni pancernej lotnictwo myśliwsko-szturmowe przeznaczone do zadań wsparcia będzie odgrywało szczególnie ważną rolę. Jest ono w stanie obezwładniać odwozy npla, artylerię, poszczególne punkty oporu i inne obiekty znajdujące się w rejonach uniemożliwiających rażenie tych obiektów innymi środkami.
- 2/ Ze względu na bardzo silną zazwyczaj obronę plot. broniącego się miasta wykonanie zadań bojowych przez LMSz działające w tym wypadku z małych, rzadziej średnich wysokości jest bardzo utrudnione i niebezpieczne. Powoduje to konieczność wydzielania znacznych sił dla obezwładnienia systemu OPL celem umożliwienia swobody działań innym grupom LMSz i LB.
- 3/ W związku z olbrzymim zadymieniem miasta, wywołanym licznymi pożarami znacznie utrudniona jest orientacja w powietrzu. Załogi samolotów mają poważne trudności z określeniem i odszukaniem nakazanych obiektów rażenia oraz z rozróżnieniem wojsk własnych i npla. Powoduje to konieczność drobiazgowego rozpoznania całego systemu naprowadzania na cele, wskazywania celów oraz oznaczania przedniego skraju.
- 4/ Walka nacierających wojsk w dużym mieście prowadzona jest przez odpowiednio przygotowane oddziały i grupy szturmowe niejednokrotnie odizolowane od siebie i posiadające dużą samodzielność o zdobycie poszczególnych ulic, kwartałów bloków, czy oddzielnych domów. Celem efektywnego wsparcia tych grup działających na poszczególnych kierunkach konieczna jest dokładna znajomość danego miasta przez załogi oddziałów LMSz. A zatem personel latający, jeszcze przed rozpoczęciem działań musi bardzo szczegółowo poznać miasto poprzez studiowanie planów, schematów i makiet.

5/ Zasadniczymi obiektami działań LMSz podczas zdobywania dużego miasta są: środki ogniowe /artyleria polowa, artyleria plot., wyrzutnie pocisków rakietowych itd/ siła żywa /odwody i drugie rzuty w rejonach ześrodkowania, podczas przemarszów oraz wykonywania kontrataków i przeciwuderzeń/, czołgi oraz punkty oporu, które stanowią przeważnie dobrze przygotowane do obrony okrężnej poszczególne masywne budynki /bloki mieszkalne, administracyjne itd/. W związku z tym oprócz typowych środków rażenia stosowanych dla obezwładnienia siły żywej i obiektów punktowych niewielkiej odporności LMSz wykonujące zadania zwalczania punktów oporu stosuje bomby burzące o dużej sile przebiccia i kruszenia.

LB.

- 1/ Spośród wszystkich rodzajów lotnictwa, lotnictwo bombowe jest główną siłą w okresie ogniowego przygotowania ataku, niszcząc odwody, węzły i punkty oporu, artylerię, lotniska w rejonie miasta itd.
- 2/ LB może stosować takie środki konwencjonalne jak i środki chemiczne oraz termojądrowe. Jednak użycie tych ostatnich będzie dość ograniczone i przede wszystkim dla przełamania zewnętrznych pasów obrony na skrajach i przedmieściach miasta.
- 3/ Ze względu na zadymienie oraz silną obronę plot. LB tak jak i LMSz ma bardzo utrudnione warunki działań. Utrudniona jest bardzo orientacja w powietrzu oraz odnajdywanie nakazanych obiektów, znacznie zmniejsza się celność rażenia.
- 4/ Do zasadniczych zadań LB zabezpieczającego natarcie wojsk na duże miasto należy zaliczyć:
 - a/ Podczas walk wojsk na podejściach do miasta:
 - zwalczanie odwodów i umocnień obronnych na poszczególnych rubieżach obronnych;
 - niszczenie lotnisk i wyrzutni startowych w rejonie miast.

b/ Podczas walk w mieście:

- zwalozanie siły żywej, środków ogniowych rozmieszczonych na poszczególnych placach, skwerach, parkach i innych wolnych przestrzeniach na terytorium miasta;
- niszczenie /burzenie/ punktów i węzłów oporu;
- niszczenie wykrytych stanowisk dowodzenia;
- niszczenie lotnisk i lądowisk na terytorium miasta.

LR. W związku z niezwykle utrudnioną obserwacją ruchów broniących się wojsk w dużym mieście oraz z trudnościami w prowadzeniu orientacji i wykrywaniu celów przez załogi LR i IMSz, lotnictwo rozpoznawcze odgrywa bardzo poważną rolę. Do najważniejszych zadań LR będzie należała obserwacja wszelkich przesunięć drugich rzutów i odwołów npla, wykrywanie jego przygotowań do kontrataków i przeciwdziałań, wykrywanie rozmieszczenia i bezpośrednie rozpoznanie poszczególnych, trudnych do wykrycia obiektów, a nawet naprowadzanie na nie grup LR i IMSz, wykrywanie systemu OPL i środków radiolokacyjnych npla oraz wykrywanie lądowisk na terenie miasta. Zadania te wykonywane są przede wszystkim przez nieetatowe rozpoznawcze załogi IMSz. Ponadto bardzo istotną jest obserwacja ruchów wojsk npla poza zewnętrznym pierścieniem okrażenia celem wykrycia na czas ewentualnych prób deblokowania miasta.

b/ Lotnicze zabezpieczenie działań wojsk podczas obrony dużego miasta.

Cały szereg czynników wpływających ujemnie na działania bojowe lotnictwa w walce o zdobycie dużego miasta równie niekorzystnie odbija się na lotniczym zabezpieczeniu obrony miasta, szczególnie w drugim etapie, podczas prowadzenia walk w samym mieście.

Tak więc w równym stopniu utrudniona jest orientacja, istnieją te same trudności w określeniu linii styczności z nplem, w odnalezieniu i rozpoznaniu pokazanych obiektów rażenia, to samo niebezpieczeństwo rażenia własnych wojsk przez oddziały IMSz. Należy dodać, że w obronie miasta,

szczególnie po całkowitym okrążeniu, lotnicze zabezpieczenie działań wojsk /przede wszystkim osłona i wsparcie/ będzie bardzo utrudniona w związku z oddaleniem się frontu zewnętrznego a zatem i lotnisk bazowania.

Jakie są charakterystyczne zadania i właściwości działań poszczególnych rodzajów lotnictwa wspierającego wojska w obronie miasta.

LM. Oprócz typowych zadań osłony miasta przed nalotami LB i LMB npla lotnictwo myśliwskie powinno zabezpieczyć wykonanie niezbędnych zrzutów przez samoloty transportowe oraz osłonić ewakuację drogą powietrzną rannych, ewentualnie personelu dowódczego /w końcowym etapie obrony przy niemożliwości utrzymania miasta/. W związku z tym niezbędna jest także efektywna osłona lotnisk rozmieszczonych w rejonie lub w samym mieście, możliwych do wykorzystania przez obrońcę.

LMSz. W toku walki na podejściach do miasta LMSz wykonuje w zasadzie takie same zadanie jak w normalnych warunkach bitwy obronnej, zwalczając środki ogniowe npla, podchodzące odwody, czołgi i broń pancerną, wspierając kontrataki i przeciwdzierzenia. Podczas walk w samym mieście LMSz wykonuje uderzenia na poszczególne grupy szturmowe i oddziały wydzielone npla, nie dopuszcza do potęgowania wysiłków tych grup poprzez izolację poszczególnych dzielnic i kwartałów miasta od dopływu drugich zrzutów i odwodów, działając wzdłuż większych ulic. Podczas wspierania kontrataków obezwładnia wojska npla w poszczególnych blokach i budynkach nie osiągalnych ogniem artylerii i rakiet. W wypadku prób deblokowania miasta przez wojska znajdujące się poza zewnętrznym pasem okrążenia lub przerwania się własnych wojsk wspiera działania bojowe tych grup. Ze względu na trudność manewru w rejonie celu /szczególnie podczas równoczesnych działań samolotów na obiekty rozmieszczone bliskie siebie/, charakter obiektów /nie duże liczebnie grupy wojsk na ulicach, placach, grupy czołgów, poszczególne budynki mieszkalne/

oraz w wielu wypadkach zwiększoną odległość od lotnisk bazowania LMSz będzie działało małymi grupami do eskadry włącznie.

Bombardowanie przeważnie z lotu nurkowego celem zwiększenia celności rażenia i uniknięcia ewentualnych uderzeń na własne wojska.

LB. Zasadniczym zadaniem LB w obronie dużego miasta jest zwalczanie podchodzących wojsk npla, przede wszystkim jego zgrupowań pancernych na podejściach do miasta i obezwładnienie środków napadu powietrznego. W tym okresie najbardziej celowym jest stosowanie bomb atomowych. W toku walk obronnych w samym mieście LB obezwładnia większe zgrupowania wojsk i sprzętu bojowego npla na placach, skwerach, w parkach oraz wykonuje uderzenia na odwody taktyczne i operacyjne podchodzące do miasta i środki napadu powietrznego znajdujące się poza obrębem miasta. Ogólnie należy stwierdzić, że charakter działań bojowych LB w obronie miasta w zasadzie nie wiele będzie odbiegał od działań w warunkach normalnej obrony.

LR. W obronie dużego miasta LR z analogicznych przyczyn ~~o~~ i w natarciu odgrywa bardzo ważną rolę.

Powinno ono przede wszystkim dostarczyć danych odnośnie kierunku głównego uderzenia npla, rozmieszczenia odwodów i środków ogniowych, systematycznie informować broniące się wojska o wszelkich przesunięciach wojsk npla oraz prowadzić rozpoznanie obiektów w interesach LB i LMSz.

3. Specyfika organizacji działań bojowych lotnictwa w walce o duże miasta.

Organizacja działań bojowych lotnictwa uczestniczącego w walce o miasto posiada niektóre specyficzne właściwości w odróżnieniu od działań w warunkach normalnych.

I tak przed rozpoczęciem natarcia na miasto konieczne jest dokładne rozpoznanie fotograficzne danego miasta.

Zdjęcia lotnicze są szczegółowo opracowywane i razem z planami i schematami miasta, uzupełnionymi odpowiednimi opisami stanowią niezbędny materiał dla sztabów jednostek lotniczych uczestniczących w operacji.

Dowódcy i sztaby tych jednostek odpowiadają za właściwą organizację szczegółowego przestudiowania tych dokumentów przez personel latający, przede wszystkim charakterystycznych obiektów orientacyjnych, prawdopodobnych obiektów działań, systemu obrony, położenia i charakteru obiektów, które już zostały wyznaczone jako cele. Ponadto obowiązkiem tych sztabów w okresie przygotowawczym jest także przeprowadzenie odpowiedniego przeszkolenia odnośnie taktyki i sposobów działań w danych warunkach. Bez specjalnego przeszkolenia rezultaty działań IMSz będą dużo mniejsze od wymaganych, natomiast straty w ludziach i sprzęcie poważnie wzrosną.

Organizacja współdziałania lotnictwa wsparcia z wojskami lądowymi musi być szczególnie dokładna i drobiazgowo rozpracowana. W związku z omawianą wcześniej specyfiką działań wojsk lądowych niezbędne jest szczegółowe uzgodnienie działań poszczególnych oddziałów i grup wg czasu i miejsca.

Drobiazgowo uzgodnione są wspólne działania o poszczególne oddzielne obiekty oporu, węzły obrony, ulice itd., oraz opracowywane niezbędne sygnały współdziałania /wzajemnego rozpoznania, wskazywania celów, precelowywania, oznaczania przedniego skraju itd/.

W związku z dużą samodzielnością taktyczną poszczególnych oddziałów /grup szturmowych/ wojsk lądowych niezbędne jest odpowiednie uelastycznienie systemu dowodzenia lotnictwa wsparcia. Na poszczególnych kierunkach lub przy oddzielnych grupach będą rozwijane PNN-y i WPNN-y lub przynajmniej będą tam kierowani przedstawiciele lotnictwa celem wspólnego ustalenia potrzeb danej grupy, przekazywania zapotrzebowań na użycie lotnictwa do dowódcy SWL z konkretnym ustaleniem obiektów rażenia. Wobec dużej ilości samodzielnych grup na stosunkowo niewielkim obszarze miasta nie przewiduje się przekazywania PNN-om

/WPNN-om, przedstawicielom przy danych grupach/ dowodzenia samolotami w powietrzu ani tym bardziej samodzielnego wywoływania na pole walki.

Także w obronie niezbędna jest dokładna organizacja współdziałania lotnictwa z wojskami lądowymi, maksymalna gęstość dowodzenia lotnictwem i współpraca przedstawicieli lotnictwa z dowódcami związków taktycznych, a nawet oddziałów, wykonujących samodzielne zadania.

Ponadto w obronie niezmiernie ważna jest właściwa organizacja współdziałania IM z silną zazwyczaj i liczną art. plot. W wypadkach dużego nasycenia artylerią plot. najbardziej właściwy wydaje się podział zadań wg stref tzn. IM zwalczą środki napadu powietrznego npla na dalekich podejściach do miasta, artyleria na bliskich i nad miastem. Nie wykluczone są oczywiście inne warianty współdziałania /np. wg wysokości/ w zależności od możliwości IM i artylerii oraz konkretnej sytuacji.

Z A K O Ń C Z E N I E

Z omówienia charakteru lotniczego zabezpieczenia działań wojsk w warunkach szczególnych widzimy jak wielkie jest znaczenie lotnictwa /szczególnie lotnictwa wsparcia/ w takich działaniach. Rola i znaczenie lotniczego zabezpieczenia działań wojsk w warunkach szczególnych są niewątpliwie znacznie większe niż w warunkach normalnych, gdy istnieje możliwość pełnego wykorzystania innych rodzajów wojsk i innej broni. Niedocenianie tego momentu może spowodować niedostateczne zabezpieczenie przez lotnictwo działań wojsk lądowych, co w efekcie może być przyczyną nie wykonania zadań postawionych przed tymi wojskami. Ponadto ze specyfiki lotniczego zabezpieczenia działań wojsk w warunkach szczególnych wynika, że wszelka działalność lotnictwa będzie napotykać na bardzo poważne trudności podczas organizacji i realizacji stawianych zadań. W związku z tym wydaje się koniecznym zwrócenie większej uwagi na praktyczne szkolenie sztabów lotniczych

wszystkich szczebli i personelu latającego w zakresie zabezpieczenia działań wojsk w warunkach szczególnych. Powinno to znaleźć swoje odbicie w przygotowywaniu i prowadzeniu tego typu ćwiczeń i manewrów.

OPRACOWAŁ:
ST. WYKŁADOWCA TAKTYKI WL

ppłk Jerzy GAJEWSKI

Wykonano w 50 egz.
Egz. nr. 1-50 Bibl. Tajna
Wykonał ppłk Gajewski
Druk GB dn. 14.06.61r.
Nr.ks. 1232/WW.-